

O znamení, životě a světle

O znamení, životě a světle

Jan 3,1-6.13-21 Mezi farizeji byl člověk jménem Nikodém, člen židovské rady. Ten přišel k Ježíšovi v noci a řekl mu: „Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním.“ Ježíš mu odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“ Nikodém mu řekl: „Jak se může člověk narodit, když už je starý? Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit.“ Ježíš odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.

Nikdo nevstoupil na nebesa, leč ten, který sestoupil z nebes, Syn člověka. Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný. Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen.

Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, je již odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. Soud pak je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. Neboť každý, kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo a nepřichází k světlu, aby jeho skutky nevyšly najevo. Kdo však činí pravdu, přichází ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu.“

Jan 1,9: Bylo tu pravé světlo, které osvětluje každého člověka; to přicházelo do světa.

Co člověk potřebuje? A co potřebujete nejvíc? Co všechno to je, to si pojmenujte sami. Vypravěč evangelia Jan k tomu

napoví slovo, které by se v takovém seznamu možná hned napoprvé neobjevilo: mesiáše. Někoho, kdo vám pomůže, když se to v životě nějak podělá. Mesiáš není opravář toho, co se pokazilo, ani dodavatel toho, co vám schází, ale je to někdo, díky komu máte šanci spatřit, jaký smysl má život. Váš život. A co je v něm důležité.

První učedníci jásali, že ho našli. Vzápětí se v bibli vypráví, k čemu mesiáš je. Vypráví se to příběhem o svatební hostině, kde došlo víno, což má být příklad různých situací, kdy se to v životě nějak podělá. Bystřejší hosté tuší, že budeme brzy na suchu, ostatní zatím ne. Víno opravdu došlo. Pak se stalo něco, co nikdo neviděl, a výsledkem je, že je vína víc než dost a není o nic horší, než bylo ze začátku. Nečekej nejhorší naposled, Bůh na sklonku tvého dne dá ti víno výborné, zpívá o tom známá písnička. To je naděje, kterou ztělesňuje mesiáš, a je to první z řady znamení, jež lidem Ježíš nabídl.

Brzy na to se za ním vypravil moudrý učitel jménem Nikodém a povídá: „Došlo nám, že jsi od Boha, protože taková znamení nikdo jiný dávat nemůže.“ To zní jako vyznání víry: Ježíš je prostě Boží, Ježíš je Bůh. Chtěl s ním o tom mluvit, ale Ježíš odpověděl poněkud nečekaně: „Kdo chce uvidět Boží království, musí se narodit znovu.“

Aha, chtěl jsem mluvit o tobě, ale tys začal o mně, pomyslel si Nikodém. Že když někdo věří v Boha, nemá to ještě co dělat s Božím královstvím. Že se musím narodit znovu. Což si neumím představit, jak by se to dělalo. „Jak? Z vody a z Ducha,“ odvětil Ježíš.

II.

Před časem jsme přišli na tenhle svět. Říkáme tomu, že jsme se narodili; ale po pravdě řečeno ta věta není úplně přesná. On „se“ ještě nikdy nikdo sám od sebe nenarodil a sám od sebe na svět nepřišel.

Stalo se zvykem uznávat, že má člověk právo na život. Říká se

tomu právo, ale znamená to hlavně, že ostatní mají povinnost váš život respektovat a nemají oprávnění vám ho brát (a vy jim taky ne). Všichni jsme život dostali bez vlastního přičinění, ale nejsme na světě proto, abychom to tu jen nějak dožili. Bible tvrdí, že do toho vstupuje Boží vůle, a ta je: abychom žili život opravdově, v hojnosti a dobře.

V úvodu k evangeliu se říká: „Bylo tu pravé světlo, které osvěcuje každého člověka.“ Pravé Boží světlo osvěcuje každého, abychom viděli na cestu, po které jdeme, ale každý není zvědav, aby na něj bylo až tolik vidět, a může dát přednost mlze a tmě. Tomu Ježíš říká soud: rozhodnutím, že bychom raději tmu, se sami k té tmě odsuzujeme.

Uznáváme sice, že člověk má právo na život, ale je skličující, jak lidi s životem těch druhých zacházejí, a kolik je v tom pohrdání, sobectví a agrese. Až z toho čiší beznaděj, ale křesťanský kostel tu není pro konstatování beznaděje, ale aby se v něm připomínalo, že Bůh natolik miluje tenhle svět, v němž se to všelijak podělalo, že mu nabídl šanci kudy se dát, aby to byl přece jen život podle Boží vůle (však víte: opravdový, v hojnosti a dobrý).

III.

Když se člověk narodí, úplně všechno dostává od druhých, jinak by nepřežil. Když potom vyrostete, mnohem víc se mluví o tom, co si kdo zaslouží. Má to své důvody, nicméně pořád platí, že to, co jsme a co máme, je z veliké části dar, který jsme dostali z Boží lásky. Tak ho tak pojďme žít, v lásce, bez podlézání velkým a bez pohrdání malými.

Nikodém si o tom chtěl povídat a přišel s tím za Ježíšem (protože mluvit o tom s někým, kdo to neuznává a vybraným bližním dopřává kus pekla na zemi, to opravdu není lákavé). A tak o Boží vůli přišel Nikodém poklábosit s Ježíšem, a on mu řekl: můžeš tak žít, svobodně a z Boží lásky, ale to se musíš změnit!

To se snadno řekne, pomyslel si Nikodém, ale jak na to? Vždyť se donekonečna dohadujeme, zda v nás rádí víc geny nebo

výchova, a co už jsme toho pokazili, a těch pokusů o nápravu lidstva už tu bylo, a není to tak snadné. Ježíš mu to potvrdil. Není to snadné. Jenže je to nezbytné. Že se svět zabydlel ve zlém, to není žádná novinka, jenže Bůh ten svět zabydlený ve zlém tak miloval, že mu nabídl šanci. Opět jen tak, jako dar. Toho si všímej, a ne pořád jen toho, cos udělal nebo co bys měl udělat ty nebo co bys chtěl, aby udělali ti druzí.

IV.

Bůh chce pro člověka dobré, a ještě že tak, ale to neznamená, že nezabloudíme nebo že si nevybereme radši tmu než světlo. Někdy se to stane a důvody to má různé a není hned jasné, jak z toho ven.

V první části bible se to vypráví jako dlouhé putování k cíli, který Bůh svému lidu slíbil. Nebyla to příjemná procházka, bylo to svízelné trmácení, bloudili přitom docela dost a byly chvíle, kdy o žádné Boží světlo nestáli a nejradši by nadobro zhasli. Jednou, když to s nimi bylo skutečně hodně zlé, jim Mojžíš na Boží radu vyrobil znamení záchrany. Dost se podobalo právě tomu ohrožení, kterého se báli, ale měli se na to odvážně podívat: kdo to udělá, bude žít, kdo ne, zemře.

Nebyly v tom vůbec žádné čáry. Byla to připomínka, že s nimi Bůh neskoncoval. Došourat se nějak ke smrti dovede každý. Lépe je zvednout hlavu a podívat se na to znamení. To, co nám hrozí, tím nezmizí, ale probudí nás to k životu jinak – z vody (třeba křtu) a z Ducha (což je mimo naši kompetenci).

Nikodémův příběh není o lidech, kteří se domnívají, že mají v nebi rezervaci. Spíš je o hříšnících, kteří nemají, čím by se Bohu pochlubili, a žijí ve světle a zároveň trochu ve tmě. Náš život není cesta od úspěchu k úspěchu a někdy vypadá jak od desíti k pěti, ale dík Boží lásce je to i cesta od smrti k životu a od stmívání ke světlu.

požehnání

Ježíš řekl těm, kdo mu uvěřili: „Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými.“

Co je pravda, aby nám přinesla svobodu? A od čeho?

Pravda je světlo, které svítí do tmy.

Pravda je slovo, které bylo už na počátku, u Boha, a byl to Bůh.

Pravda je Boží milost, jež nám dává život a ten nepodléhá soudu ani zkáze.

Ani nejtemnější noc Bohu neskryje to, nač se dívá: vidí vaše kroky a vidí, kam a kudy vede cesta, po níž jdete.

I když vám dojdou síly nebo když nevíte, co dál, je vám Bůh nablízku a vidí vaše nejistoty. Vidí zápasy, jež jste prohráli, vidí úsilí, jak to spravit (nebo aspoň schovat), vidí, čeho litujete, a vidí i radost, když vám neschází v životě láska.

Kéž se vám jeho slovo stane průvodcem k životní naději a skvělou zprávou, kterou můžeme přijmout a můžeme ji sdílet s lidmi kolem nás. Amen.